

Використана література:

1. Колесникова И.А. Педагогическая праксеология: Учебн. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / И.А. Колесникова, Е.В. Титова. – М. : Издательский центр “Академия”, 2005. – 256 с.
2. Масол Л.М. Класифікація компетентностей як результату загальної мистецької освіти / Л.М. Масол // Теоретичні та методичні засади неперервної освіти: зб. матеріалів науково-методичного семінару. – Чернівці, 2007. – С. 23-24.
3. Новосад С.О. Українознавчі основи мистецької освіти ХХІ століття: концептуально – акмеологічний підхід / С.О. Новосад // Мистецька освіта ХХІ століття: теорія і практика: зб. матеріалів наук.-практ. конф., Київ, 27-28 жовтня 2009 р. – К. : Вид-во НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2010. – С. 178-185.
4. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М. Падалка. – К. : Освіта України, 2008. – 274 с.
5. Пиджоян, Л.А.. Развитие профессиональной компетентности будущих учителей музыки на основе интеграции музыкальной и педагогической составляющих : дис. ... кандидата педагогических наук : 13.00.01 / Пиджоян Лариса Анатольевна. – Елец, 2007.– 161 с.
6. Равен Дж. Компетентность в современном обществе. – М. : Когито-Центр, 2002 – 396 с.
7. Синкретизм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.onlinededics.ru/slovar/psychology/s/sinkretizm.html>.
8. Юрас І.І. Педагогічна концепція Памфіла Даниловича Юркевича / І.І. Юрас. – К. : Правда Ярославичів, 1998. – 64 с.

Барицкая А.А.

КОМПОНЕНТНАЯ СТРУКТУРА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКИ В КОНТЕКСТЕ ОВЛАДЕНИЯ СРЕДСТВАМИ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье освещается анализ научных исследований по вопросам профессиональной подготовки будущих учителей музыки. Экспансия мультимедийных технологий в различные отрасли знаний, включая художественные дисциплины, требует переосмысления компетентностной структуры будущих специалистов. Автор представляет компонентную структуру профессиональной компетентности будущих учителей музыки, обосновывает и описывает ее составляющие.

Ключевые слова: профессиональная компетентность будущих учителей музыки, мультимедийные технологии, компоненты профессиональной компетентности будущих учителей музыки.

Barytska O.

COMPONENT STRUCTURE OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF MUSIC IN THE CONTEXT OF MASTERING THE MEANS OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES

The article presents the analysis of scientific researches in questions of professional training of future music teachers, a review of the structural components of their professional competence. Scientific research regarding the content of this phenomenon is extremely relevant today, in the context of the introduction the multimedia learning tools.

The expansion of multimedia technologies in various branches of knowledge, including artistic disciplines, requires rethinking and constructing such patterns competence of future specialists, which would ensure the implementation of art education in the industry of synthetic knowledge, which is formed on the basis of interdisciplinary connections (physics, computer science and music disciplines: harmony, arranged by choir, orchestra, music theory).

It is proved that the use of multimedia technologies in music education, increases the efficiency of the educational process, promotes the formation of certain qualities of the students: cognitive independence and creative activity, a particular style of thinking. However, the lack of professional competence of future music teachers, in particular in the field of multimedia, may prevent using them for future careers.

The component structure of professional competence of future music teachers is offered in the article, it is justified and described its components: the emotional-motivational component, which covers the value orientations of the person and the system of motives of professional activity; syncretic and technology, which defines the ability to construct it and artistic knowledge in a unified syncretic design; pragmatic and creative, that implies a clear algorithmns of action, optimality and efficiency in the process of making a creative product, because the wrong technology decision can lead to loss of time and quality of result of the creative process.

Key words: professional competence of future teachers of music, multimedia technology, components of professional competence of future music teachers.

Подано до редакції 17.03.2016.

УДК 378.091.322:78

© 2016

Боднарук І.М.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВНЗ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ”

У статті розглядається проблема організації самостійної роботи майбутніх учителів музичного мистецтва. Конкретизується зміст поняття “методична підготовка”. Підкреслюється важливість налагодження тісного зв'язку предмету “Теорія і методика музичного виховання” з фаховими музичними дисциплінами та педагогічною практикою. Аналізуються основні напрямки самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни “Теорія і методика музичного виховання”. Визначається комплекс педагогічних умов для ефективно організації самостійної роботи студентів у системі вищої музично-педагогічної освіти.

Ключові слова: самостійна робота студентів, методична підготовка, майбутні вчителі музичного мистецтва, методична самостійність, педагогічні умови, напрямки самостійної роботи.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасний стан викладання музичного мистецтва у загальноосвітніх навчальних закладах характеризується стійкими тенденціями оновлення змісту освіти, впровадженням інноваційних педагогічних технологій, проектуванням нових форм музично-естетичного виховання школярів. Основною дисципліною, яка забезпечує ґрунтовну методичну підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва, є курс методики музичного виховання. У вищих навчальних закладах України існують деякі розбіжності у назві даного предмету. Зокрема, у навчальному плані студентів Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича напрямку підготовки “Музичне мистецтво” ця дисципліна має назву “Теорія і методика музичного виховання”. В інших вузах вона може називатися інакше: “Музична педагогіка”, “Методика музичного виховання”, “Теорія і методика музичної освіти”, “Теорія і методика музичного мистецтва”.

В.Черкасов вважає, що ці розбіжності пов’язані з різними підходами й поглядами до визначення теорії і методики музичної освіти. На його думку, “за своїм змістом і призначенням цей предмет повинен забезпечити готовність майбутніх учителів музичного мистецтва до проведення уроків й організації позакласної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах з художньо-естетичного виховання молоді” [7, с. 11]. Спільність викладання предмету виявляється в тому, що він дає студентам знання про зміст, форми, методи музичного виховання, вчить практикувати сюжетно-композиційну лінію процесу навчання, організувати власну музично-педагогічну діяльність тощо.

Зміст дисципліни є дуже об’ємним, адже в існуючій методиці музичного виховання як науці постійно поглиблюються виявлені психолого-педагогічні закономірності музично-естетичного виховання, розробляються його різноманітні аспекти, постійно вдосконалюються зміст, форми, методи і прийоми організації навчальної та позакласної музичної діяльності учнів з метою підвищення її ефективності. Тому робоча програма цієї дисципліни включає достатню кількість лекційних, семінарських і практичних занять, а також самостійну роботу студентів, на яку відводиться більше половини загального обсягу годин. Зміст її завдань визначається кількістю змістових модулів, обсягом навчального матеріалу, методичними рекомендаціями та вказівками викладача. Якісне виконання самостійних завдань з предмету “Теорія і методика музичного виховання” дозволяє майбутнім фахівцям краще засвоїти комплекс методичних знань, умінь і навичок, забезпечити більш тісний зв’язок теорії та практики. Тим самим створюються необхідні умови для вирішення різноманітних завдань методичного характеру вже в реальних педагогічних ситуаціях. Вищезазначене засвідчує актуальність проблеми ефективної організації самостійної роботи студентів для музичної педагогіки вищої школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми...

Питання, пов’язані з організацією самостійної роботи студентів досить широко висвітлені у науковій літературі. Зокрема, у працях відомих психологів і педагогів (А. Алексюка, С. Архангельського, І. Беха, С. Гончаренка, О. Леонтєва, Р. Нізамова, М. Нікандрова, П. Підкасистого, С. Рубінштейна, М. Скаткіна та ін.) розкривається сутність, види і форми самостійної роботи, дидактичні принципи її організації, визначається роль самостійної діяльності студентів у загальній системі професійної підготовки майбутніх фахівців.

У музично-педагогічних дослідженнях С. Горбенка, Л. Масол, Г. Падалки, О. Рудницької, О. Щолокової та ін. самостійна робота розглядається у контексті обґрунтування концептуальних методологічних засад мистецької освіти, виконавської підготовки студентів у процесі вивчення фахових дисциплін, організації їх навчально-наукової діяльності тощо.

Питання, пов’язані з викладанням студентам вищих навчальних закладів предмету методики музичного виховання, активно досліджуються науковцями ще з 80-90-х років ХХ століття. Зокрема, у працях Л. Арчажникової, Л. Бамбурової, Р. Джердimalєвої, С. Костанян, О. Куликович, Л. Матвеевої та ін. звертається увага на важливість якісного викладання студентам лекційного курсу; на необхідність удосконалення методики проведення семінарських і практичних занять з даного предмету, які науковці класифікують як реферативні (що пов’язані з критичним аналізом літературних джерел) та творчі (що передбачають виконання та розбір музичних творів; відбір та обговорення методичного матеріалу, самостійно зібраного студентами для роботи зі школярами). У таких дослідженнях методична підготовка майбутніх педагогів-музикантів пов’язується з вирішенням проблем розвитку професійної активності та професійного мислення студентів, їх самостійності, творчих здібностей тощо.

У наукових працях сучасних вітчизняних науковців (О. Олексюк, Е. Печерської, О. Ростовського, В. Черкасова та ін.) методика музичного виховання (музична педагогіка або методика музичної освіти школярів) досліджується як наука і як навчальна дисципліна; розкривається мета, завдання та значення цього предмету у професійній підготовці майбутнього вчителя. О. Ростовський справедливо вважає, що “читання курсу методики музичної освіти школярів є особливим видом духовно-особистісної творчості викладача. Суть цієї діяльності визначається її спрямованістю на створення таких комунікативних зв’язків, які найбільшою мірою відповідають природі музичного мистецтва, його впливу на особистість” [5, с. 14].

Водночас, у науковій літературі не приділено достатньої уваги питанням організації самостійної роботи студентів під час вивчення курсу “Теорія і методика музичного виховання” саме в умовах кредитно-модульної

системи навчання. Практичний досвід показує, що у деяких студентів спостерігається відсутність належної мотивації до підвищення рівня своєї методичної підготовки, недостатня сформованість навичок самостійної роботи, низька результативність виконання самостійних завдань.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягала в аналізі основних напрямків самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни “Теорія і методика музичного виховання” та визначенні комплексу педагогічних умов для ефективної організації такої роботи у системі вищої музично-педагогічної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження... Рівень кваліфікації педагогічних кадрів для загальноосвітніх навчальних закладів багато в чому залежить від методичної підготовки студента. Це поняття є багатоаспектним як за своїм змістом, так і за структурою. Слово “підготовка” визначається як запас знань, як досвід, здобутий у процесі навчання та практичної діяльності. Поняття “методична” науковці тісно пов’язують із терміном “методика”, який у вузькому значенні вживається як учення про методи навчання; в широкому значенні – розглядається як галузь педагогічної науки, яка досліджує закономірності вивчення певного навчального предмету. На думку С. Гончаренка, методична підготовка студентів є важливою ланкою у загальній системі навчально-виховного процесу вищих педагогічних закладів. Він підкреслює, що методична підготовка виконує міжпредметну функцію, синтезує основні психолого-педагогічні знання, вміння і навички, необхідні для тих видів практичної діяльності, які повинен виконувати вчитель у школі [1].

Методичну підготовку слід розглядати значно ширше, ніж тільки вивчення студентами дисципліни “Теорія і методика музичного виховання”. Дане положення знаходить своє підтвердження у дисертаційному дослідженні Л. Матвеєвої, яка визначає два взаємопов’язані компоненти методичної підготовки: опосередковану (через професійно спрямоване викладання суспільно-політичних, психолого-педагогічних і фахових дисциплін) та безпосередню (через курс методики музичного виховання). Досліджуючи безпосередню методичну підготовку, автор пропонує розділити її на методико-теоретичну та методико-практичну. Перша передбачає отримання студентами необхідного обсягу систематизованих наукових знань про музично-естетичне виховання, методи його здійснення, про необхідні для цього вміння та навички. Друга передбачає втілення методичних знань у практичних діях і виражається в єдності психолого-педагогічних, методичних і фахових знань. В результаті у студентів мають сформуватися комплексні методичні вміння, рівень оволодіння якими дослідниця визначає терміном “методико-практична підготовка” та пов’язує її з цілісною підготовкою педагога-музиканта [4].

Спираючись на вищезазначене, методичну підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва можна визначити як навчальний процес, що забезпечує оволодіння студентами основними методами та прийомами організації музично-виховної роботи з учнями. Курс “Теорія і методика музичного виховання” є своєрідним ядром такої підготовки, оскільки інтегрує знання, вміння та навички, отримані під час вивчення багатьох дисциплін навчального плану.

Те, що якісну методичну підготовку студентів неможливо забезпечити в рамках однієї дисципліни, підтверджує особливість її викладання в умовах різних термінів навчання. Зокрема, студенти кафедри музики ЧНУ ім.Ю.Федьковича скороченої форми навчання опановують цю дисципліну лише протягом V семестру III курсу, а студенти повної форми – протягом IV семестру I курсу та V семестру III курсу. Тому для багатьох майбутніх педагогів-музикантів цей предмет є лише фундаментом, на якому в подальшому будується вся система їх методичної підготовки. У даному випадку важливим є налагодження взаємозв’язку безпосередньої та опосередкованої методичної підготовки, яка охоплює предмети протягом усіх років навчання, озброює студентів необхідними вміннями та навичками, формує інтерес до майбутньої професії.

Разом із тим, у процесі вивчення студентами дисципліни “Теорія і методика музичного виховання” суттєво зростає значення їх самостійної роботи. У сучасній науковій літературі можна зустріти різні трактування цього поняття. Ми погоджуємося з визначенням, яке характеризує самостійну роботу як сплановану, організаційно й методично спрямовану пізнавальну діяльність, що здійснюється без прямої допомоги викладача для досягнення конкретного результату. Її складовою частиною є самостійна робота, яка здійснюється під керівництвом і контролем викладача за рахунок скорочення обов’язкових аудиторних занять [6].

Ефективна організація самостійної роботи студентів у поєднанні з якісним викладанням лекційного курсу та вдосконаленням методики проведення семінарських і практичних занять з “Теорії і методики музичного виховання” буде сприяти формуванню методичної самостійності майбутніх учителів музичного мистецтва. Р. Джердimalієва визначає її як “здатність до вільного оперування методами та прийомами педагогічної діяльності в мінливих умовах на основі раніше набутого досвіду, знань, умінь і навичок” [3, с. 6]. Основними показниками методичної самостійності студентів дослідниця вважає “вміння самостійно працювати з науково-методичною та музичною літературою (відбір, систематизація, узагальнення); творчий підхід до планування уроків музики; вільне оперування методами, прийомами роботи на музичних заняттях” [3, с. 10].

Однією з форм самостійної роботи студентів з методики музичного виховання є навчально-наукова діяльність. Це “індивідуально-творча форма навчання і розвитку студента під керівництвом і контролем

викладача, в ході якої відбувається самостійне набуття і закріплення методологічних, науково-теоретичних та методичних знань, умінь і навичок, необхідних для практичної професійної роботи” [2, с. 49].

Результативність самостійної роботи студентів залежить від багатьох зовнішніх і внутрішніх чинників: рівня знань, загального розвитку студента, його інтелектуальних умінь та навичок, мотивів, засобів і прийомів навчальної діяльності, якості керівництва з боку викладача, послідовного використання різних типів і видів завдань тощо. Самостійна робота передбачає відтворювальні та творчі процеси в діяльності студента. З огляду на це виділяють три її рівні: репродуктивний (тренувальний), реконструктивний та творчий (пошуковий). Тому при плануванні самостійної роботи викладачу варто пропонувати студентам завдання різного рівня складності, враховуючи рівень інтелектуального розвитку, загальнопедагогічної та музичної підготовки майбутніх фахівців.

Модульна програма навчальної дисципліни “Теорія і методика музичного виховання” для студентів ЧНУ ім. Ю.Федьковича складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 6.020204 “Музичне мистецтво”. У процесі викладання цього курсу найбільш яскраво реалізуються зв’язки з фаховими музичними дисциплінами, які передбачають індивідуальну (основний та додатковий музичний інструмент, вокал, диригування) та групову (вступ до спеціальності, історія музики, музичне краєзнавство, сольфеджіо, гармонія, хорознавство, хоровий клас і практикум роботи з хором) форму занять. У подальшому, дисципліна тісно пов’язана з педагогічною практикою студентів у загальноосвітніх навчальних закладах.

Різна кількість годин, передбачена на вивчення даного курсу студентами різних термінів навчання зумовила розробку двох окремих навчальних програм, які відрізняються за кількістю модулів і навчальних елементів. Кожна програма містить чітко сформульовані завдання для самостійної роботи. Їх перелік обумовлюється змістом навчальної дисципліни, кількістю лекційних годин, терміном (повним або скороченим) та формою(денною або заочною)навчання студентів. Згідно цих програм, для студентів повної форми навчання на самостійну роботу відводиться 92 години зі 162 загальних годин курсу, для студентів скороченої форми навчання – 72 години зі 108 загальних годин. Заочникам пропонується значно більший обсяг самостійних завдань, адже студентам ПФН на самостійну роботу виділяється 146 годин, а студентам СФН – 100 годин.

При виборі комплексу самостійних завдань обов’язково враховується необхідність забезпечення їх варіативності, творчого характеру та практичної спрямованості. Наприклад, програма дисципліни для студентів повної форми навчання складається з чотирьох змістових модулів. Перший модуль присвячений вивченню теоретичних та історичних аспектів методики музичного виховання, пов’язаних із сутністю методичної підготовки вчителя, його педагогічною майстерністю; характеристикою принципів, методів і різних форм музичного виховання школярів; плануванням та обліком музично-виховної роботи в ЗНЗ; історичними етапами розвитку світової та вітчизняної музичної педагогіки. Другий модуль передбачає загальну характеристику різних видів музичної діяльності учнів: співу, слухання музики, вивчення музичної грамоти, гри на дитячих музичних інструментах, музично-ритмічних рухів. Третій модуль спрямований на оволодіння загальною методикою планування та проведення музичних занять, гурткових і масових форм позакласної музично-виховної роботи з учнями 1-4-х та 5-8-х класів; усвідомлення можливостей використання регіонального музично-краєзнавчого матеріалу в процесі музично-виховної роботи з учнями різного шкільного віку. Четвертий модуль дозволяє опанувати методику активізації навчальної діяльності учнів на музичних заняттях шляхом використання творчих завдань, музично-дидактичних ігор, проведення уроків різних типів, побудови музично-виховної роботи з учнями на основі сучасних педагогічних технологій. Відповідно до змісту цих модулів усі самостійні завдання для студентів можна розділити на теоретичні та практичні.

Серед завдань теоретичного характеру зустрічаються наступні: опрацювати прослуханий лекційний матеріал і знайти додаткову інформацію до теми; самостійно вивчити окремі теоретичні питання теми (перелік питань додається); підготуватися до виступу на семінарському занятті з доповіддю, рефератом або презентацією до окремих питань навчального курсу (питання на вибір студента); ознайомитися зі змістом сучасних шкільних програм з музики (“Мистецтво” та “Музичне мистецтво”), зафіксувати у конспекті їх основні програмні положення і теми семестрів для кожного класу; ознайомитися зі змістом шкільних підручників з музики для учнів 1-8-х класів різних авторів і зробити короткий загальний аналіз цієї методичної літератури у конспекті; скласти порівняльні характеристики у вигляді таблиць (різних систем музичного виховання, поглядів різних науковців щодо структури музичних здібностей, особливостей різних шкільних програм з музики) та ін.

У переліку практичних самостійних завдань є наступні: ознайомитися з музичним матеріалом для слухання в 1-8-х класах згідно однієї з діючих програм з музики (прослухати записи музичних творів) та зробити загальний аналіз цього матеріалу у конспекті; виписати з методичної літератури музичні вітання, вправи, канони, одноголосні та багатоголосні розспіванки для учнів 1-8-х класів і виконати окремі зразки цього музичного матеріалу перед групою студентів; змоделювати перед групою студентів процес розучування триголосного музичного твору для хору чи вокального ансамблю, використовуючи поєднання різних музично-виконавських дій (гру на інструменті, спів, диригування); розробити комплекс завдань для визначення рівня розвитку музичних здібностей учня молодших класів; зробити письмовий художньо-педагогічний аналіз інструментального твору для

слухання музики з учнями 4 класу, виконати цей твір перед групою студентів і змодельовати процес його аналізу; з методичної літератури виписати у конспект приклади різних музично-дидактичних ігор і продемонструвати їх перед групою студентів; скласти кросворд для учнів молодших класів для закріплення матеріалу, вивченого на уроках музики; розробити план-конспект уроку музики для учнів молодших класів із використанням різноманітних музично-дидактичних ігор і творчих завдань; зробити презентацію до уроку музики в середніх класах; розробити сценарій позакласного виховного заходу для учнів молодших класів на основі музично-тематичної добірки, вивченої на заняттях з основного музичного інструменту; скласти список творів для шкільних ансамблів і хорів на основі творчої спадщини композиторів Буковини та музичного фольклорного матеріалу буковинського регіону (запропонувати не менше 10 творів); здійснити спостереження уроку музики у ЗНЗ та написати його аналіз у конспекті та ін.

Для забезпечення ефективності самостійної роботи студентів необхідно створити певні педагогічні умови її організації. Аналіз наукової літератури та власний педагогічний досвід викладання дисципліни дозволяє нам виділити основні з них:

- розробка якісного методичного забезпечення самостійної роботи, що передбачає чітке визначення видів самостійних навчальних завдань і наявність методичних рекомендацій до їх виконання;
- різноманітність і варіативність самостійних завдань, їх зв'язок зі знаннями, вміннями та навичками, отриманими під час вивчення різних дисциплін навчального плану;
- забезпечення творчого та дослідницького характеру самостійних завдань;
- систематичність виконання студентами різних самостійних завдань;
- завчасне ознайомлення студентів із термінами виконання конкретних самостійних завдань і критеріями їх оцінювання;
- врахування індивідуальних особливостей, рівня музично-теоретичної та методичної підготовки студентів при організації їх самостійної роботи;
- забезпечення систематичного контролю викладачем якості виконання самостійних завдань теоретичного та практичного характеру.

Остання умова є особливо важливою, адже систематичний контроль виконує діагностичну функцію, яка передбачає отримання інформації про хід і результати самостійної роботи кожного студента. Зі студентами стаціонару такий контроль можна проводити за допомогою усних і письмових опитувань теоретичного матеріалу; тестування та термінологічних диктантів; перевірки студентських конспектів (для оцінювання якості виконання теоретичних завдань); методу моделювання (для перевірки якості засвоєння практичних навичок проведення з учнями слухання музики, різних етапів вокально-хорової роботи тощо); оцінювання якості виконання завдань творчого характеру: розробки плану-конспекту уроку музики та сценарію позакласного виховного заходу, презентації до лекційної теми або уроку музики, аналізу педагогічного досвіду вчителів музичного мистецтва. У студентів заочної форми навчання якість виконання завдань для самостійної роботи переважно перевіряється викладачем тільки під час підсумкового модульного контролю. Тому одним із основних засобів керівництва їх самостійною діяльністю є самоконтроль. Він дозволяє студенту проявити свою старанність і цілеспрямованість у здобутті професійних знань.

Висновки... Самостійна робота студентів у процесі вивчення дисципліни "Теорія і методика музичного виховання" здійснюється у двох основних напрямках: виконання теоретичних і практичних завдань різного рівня складності. Організація самостійної роботи студентів на основі виділених педагогічних умов дозволяє розвинути у майбутніх фахівців інтерес до професії вчителя музичного мистецтва; озброїти їх необхідною системою методичних знань і вмінь; сприяє формуванню навичок науково-дослідної роботи, виробленню потреби в педагогічній самоосвіті та самовдосконаленні. Якісно виконана самостійна робота значно підвищує активність студентів, стимулює ініціативність і творчість, позитивно впливає на формування кращих особистісних рис – відповідальності, організованості, наполегливості тощо. Вміння самостійно здобувати і поповнювати знання, удосконалювати ті чи інші професійні навички може забезпечити майбутньому педагогу-музиканту необхідні результати навчально-виховної роботи з учнями. Перспективи подальшого дослідження проблеми полягають у розробці питань, пов'язаних з організацією самостійної роботи студентів у процесі вивчення різних фахових музичних дисциплін.

Використана література:

1. Гончаренко С.У. Методика як наука / С.У. Гончаренко // Шлях освіти. – 2000. – №1. – С.2-6.
2. Горбенко С.С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання : навчально-методичний посібник / С.С. Горбенко. – К. : Освіта України, 2010. – 180 с.
3. Джердималиева Р.Р. Реализация принципа самостоятельности в процессе методической подготовки студентов на музыкально-педагогических факультетах : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 "Методика преподавания музыки и музыкальное воспитание" / Р.Р. Джердималиева. – М., 1981. – 16 с.

4. Матвеева Л. В. Комплексная методико-практическая подготовка учителя музыки (на материале музыкально-педагогических факультетов) : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Общая педагогика, история педагогики и образования" / Л.В.Матвеева. – М., 1992. – 16с.
5. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посібник / О.Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.
6. Савченко Р.А. Педагогічні аспекти організації самостійної роботи студентів педагогічних ВНЗ у дисципліні "Теорія та методика музичного виховання дітей" / Р.А. Савченко // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. праць. – №2 (23) – Серія "Педагогічні науки". – Запоріжжя : Вид-во ЗНУ, 2014 – С.102-109.
7. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти : навчальний посібник / В.Ф. Черкасов – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 472 с.

Боднарук И.Н.

**ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ ВУЗОВ
В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ "ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА МУЗЫКАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ"**

В статье рассматривается проблема организации самостоятельной работы будущих учителей музыкального искусства. Конкретизируется содержание понятия "методическая подготовка". Подчеркивается важность налаживания тесной связи предмета "Теория и методика музыкального воспитания" со специальными музыкальными дисциплинами и педагогической практикой. Анализируются основные направления самостоятельной работы студентов при изучении дисциплины "Теория и методика музыкального воспитания". Определяется комплекс педагогических условий для эффективной организации самостоятельной работы студентов в системе высшего музыкально-педагогического образования.

Ключевые слова: самостоятельная работа студентов, методическая подготовка, будущие учителя музыкального искусства, методическая самостоятельность, педагогические условия, направления самостоятельной работы.

Bodnaruk I.

**ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS OF THE HIGH EDUCATIONAL INSTITUTIONS
IN THE PROCESS OF LEARNING DISCIPLINE "THEORY AND METHODOLOGY OF MUSICAL EDUCATION"**

The article deals with the problem of organization of the independent work of the future music teachers. The meaning of "methodical preparation" is specified. It is defined as an educational process, that provides acquirement by students of basic methods and techniques of organization musical and educational work with pupils. "Theory and methodology of musical education" is a kind of core of such training, since it integrates knowledge, abilities and skills, that were obtained during the study many subjects in the curriculum. The article emphasizes the importance of establishing close links between the subject "Theory and methodology of musical education", professional musical disciplines and pedagogical practice. The author analyzes the main ways of independent work of students during the study of the subject "Theory and methodology of musical education", gives various examples of independent theoretical and practical objectives.

The set of pedagogical conditions for effective organization of independent work of students in higher musical and pedagogical education is defined in the paper:

- development of qualitative methodological support of independent work, that provides a clear definition of types of independent learning objectives and availability of methodical recommendations for their implementation;
- variety and variability of independent objectives, their connection with the knowledge, abilities and skills, that were obtained during the study different subjects in the curriculum;
- providing of creation and investigation of independent objectives;
- systematic implementation of different independent objectives by students;
- advance acquaintance of students with implementation deadlines of specific independent objectives and standards of their evaluation;
- consideration of the individual characteristics, level of musical, theoretical and methodical preparation of students during organization their independent work;
- providing systematic monitoring by teacher the quality of implementation independent theoretical and practical objectives.

Organization of independent work of students on the bases of these pedagogical conditions allows to develop in the future specialists the interest for music teacher profession and promotes of the need of pedagogical self-education and self-improvement

Key words: independent work of students, methodical preparation, future teachers of the music, methodical independence, pedagogical conditions, ways of independent work.

Подано до редакції 18.04.2016.

УДК: 378+013.42+37.06

© 2016

Віцукасва К.М.

**ВСТАНОВЛЕННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ З'ЯЗКІВ МІЖ ДИСЦИПЛІНАМИ
ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА**

У статті обґрунтована педагогічна умова підготовки майбутнього соціального педагога як суб'єкта професійної діяльності: встановлення міжпредметних зв'язків між дисциплінами професійно-орієнтовної підготовки. Описано реалізація означеної умови, яка буде здійснюватись у процесі оволодіння студентами – соціальними педагогами змістом розроблених модулів, на підставі використання творчих завдань. До означеної педагогічної умови були визначені вимоги, що мають забезпечувати продуктивність процесу підготовки майбутнього соціального педагога як суб'єкта професійної діяльності.

Ключові слова: суб'єкт професійної діяльності, встановлення міжпредметних зв'язків, дисципліни професійно-орієнтовної підготовки, соціальний педагог.